
Protokoll

Pensionärsrådet

---

14 mars 2024

Pensionärsrådets protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 14 mars 2024, klockan 13.00–15.30
Beslutande	Håkan Ericsson (S), Ordförande Birgitta Nylund (Pensionärernas Riksorganisation (PRO)), 1:e vice ordförande Britt Ohlsson (SPF Seniorerna), 2:e vice ordförande Margareta Persson (M) Fredrik Gradelius (C) Barbro Björkander (SPF Seniorerna) Margareta Palmedal (Sv Kommunalpensionärs Förbund (SKPF) Lilian Stenman (PRO Gotland) Anja Blomberg (Pensionärernas Riksorganisation (PRO)) Ingegerd Hörsne (Aktiva seniorer)
Ersättare	Britta Andersson (SKPF pensionärerna)
Övriga	Linda Jacobsson, sekreterare, RSF Øystein Berge, kvalitetschef, SOF Karin Leoson, verksamhetscontroller, RSF Viktoria Norberg, projektledare, RSF Lena Bäckström, primärvårdschef, HSF Lena Fagerström, kommunikatör, HSF
Datum för justering	
Paragrafer	§ 1–14
Underskrifter	Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer. Sekreterare Linda Jacobsson Ordförande Håkan Ericsson

Register

PRG § 1	Inledning	4
PRG § 2	Föregående protokoll 2023-11-29	4
PRG § 3	Godkännande av dagordning	4
PRG § 4	Val av justerare	4
PRG § 5	Diskussion äldrefrågor	5
PRG § 6	Rapport socialnämnden	6
PRG § 7	Rapport hälso- och sjukvårdsnämnden	7
PRG § 8	Rapport regionstyrelsen	9
PRG § 9	Kulturplanen	10
PRG § 10	Lägesrapport primärvården	11
PRG § 11	Digitalt utanförskap	13
PRG § 12	Rapport från besök Greta Arwidsson Gata	13
PRG § 13	Övriga frågor	14
PRG § 14	Mötet avslutas	14

PRG § 1   Inledning

Ordförande Håkan Ericsson (S) hälsar alla välkomna och förklarar mötet öppnat.

PRG § 2   Föregående protokoll 2023-11-29

Föregående protokoll 2023-11-29 godkänns och läggs till handlingarna.

PRG § 3   Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns.

PRG § 4   Val av justerare

Till justerare valdes Lilian Stenman, Pensionärernas Riksorganisation (PRO).

PRG § 5   Diskussion äldrefrågor

Region Gotland arbetar med att förebygga och hantera Våld i nära relation, med fokus mot våra äldre medborgare. Alla medarbetare inom socialförvaltningen genomgick 2023 en grundläggande webbutbildning, som alla i pensionärsrådet uppmanas att ta del av. Filmen finns på <https://webbkursomvald.se> På nästa pensionärsråd den 22 maj 2024, kommer Öystein Berge, kvalitetschef och Katrin Rindlaug, strateg, regionstyrelseförvaltningen, tillsammans med någon från Länsstyrelsen att ge en information om vårt arbete här på Gotland.

Öystein ger kvalitetsrapporter till socialnämnden inför varje sammanträde.

Chefsutveckling inom socialtjänsten - pensionärsrådet vill vara delaktiga.

Magnus Björk, hemtjänstchef, socialförvaltningen, bjöd in Birgitta Nylund till deras enhetsmöte, för att reflektera på ledarskapet. Var finns cheferna? Utveckling, bemötande, kompetens och närhet till chef är viktigt. Det finns inga lagkrav vid rekrytering av chef, på att ha äldrekunskap och omvårdnad.

Stort arbete inom hälso- och sjukvårdsnämnden pågår, med att en taligenkänningsmaskin, som känner igen läkares röst och sedan skriver rapport, möjligen skulle kunna köpas in.

Hur ska vi klara att finansiera sjukvården?

Förstudie gällande kranskärlsapparat, CPI, ska göras om.

Bältrosvaccin, en utredning görs och ska sedan ut på remiss.

PRG § 6 Rapport socialnämnden

Vi har länge konstaterat att enhetscheferna är nyckelpersoner i vår verksamhet. Därför gav vi detta uppdrag på senaste socialnämnden:

Socialnämnden ger socialdirektören i uppdrag att utforma ett flerårigt program för att stärka enhetscheferna, så att de kan agera som trygga förändringsledare.

Uppdragets resultat rapporteras till socialnämnden halvårsvis.

Uppdraget ska ske i nära samverkan med enhetscheferna och börja med en analys av chefernas styrkor och behov av stöd, förändring, fortbildning, nätverk och tydliggörande av uppgifterna.

Vi har också beslutat om orter och markområden för byggen av särskilda boenden de kommande 10 åren.

Prioriterade orter är Visby och Slite. Vi behöver två 90-säbon i Visby och ett 90-säbo i Slite.

Vi konstaterade att det inte går att bygga ett 90-säbo på tomten Strandvillan i Fårösund, som bara klarar 18 bostäder. Och vi kör nu vattenfrågan i botten för att se om vi kan bygga ut Tingsbrogården.

Ekonomi för 2023 gick med ett plus på 6 miljoner kronor och vi har gott hopp om att klara budget i balans för 2024.

Bygget av särskilda boendet i Klintehamn är nu i full gång och kommer 2026 ge 60 nya säbo-platser.

Håkan Ericsson (S), ordförande, socialnämnden

PRG § 7 Rapport hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden har sedan den senaste rapporten, fastställt verksamhetsberättelsen inklusive bokslutet för hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområde.

Vi kan blicka tillbaka på ett utmanande år, men där mycket hänt både i positiv och negativ mening.

Låt oss börja med det negativa. Det ekonomiska resultatet slutade på -229 miljoner kronor för helåret. Ett resultat som är starkt påverkat av den ekonomiska krisen och inflationen. När vi bryter ner avvikelserna mot budget syns fyra områden på utgiftssidan ha en mycket stor avvikelse, men även på intäktsidan ser vi stora förändringar mot föregående år.

Hyrpersonal, läkemedel, materiel och analyser (labb) avviker störst mot budget. Hyrsituationen är endast i mindre omfattning påverkad av inflationen medan övriga tre i mycket hög utsträckning genererat kraftfullt höjda priser per enhet under året. Exempelvis läkemedel inom onkologin (cancervården) har skjutit i höjden och vi ser en fortsatt stark medicinteknisk utveckling med allt fler verkningsfulla, men dyra läkemedel.

På intäktsidan ser vi hur statsbidragen faller och 2023 jämfört med 2022 fick hälso- och sjukvårdsnämnden ca 150 miljoner mindre i statsbidrag, vilket givetvis påverkar nettokostnadsutvecklingen kraftfullt, men ger också stora svängningar i inriktning för vården då så stora belopp försvinner så snabbt. Tittar vi framåt i statens budgetkalkyl för kommande år, är det fortsatt stora nedskärningar på sjukvården som väntar, vilket kommer bli utmanande att parera för i en liten region som Gotland.

Givet den ekonomiska situationen beslutade hälso- och sjukvårdsnämnden i början av året om ett åtgärds paket omfattande 150 miljoner kronor i besparingar. Det kommer ske brett inom ett flertal områden så som ovan nämnda, men givet det gap som finns mellan kostnadsnivå och tillgängliga resurser krävs utöver det neddragningar på bemanningskostnader motsvarande 65 miljoner kronor. Ett så omfattande arbete kan inte genomföras under ett år varför också 2024 redan nu ser mycket svårt ut att klara med en budget i balans.

Trots de ekonomiska utmaningarna har vi en sjukvård att vara stolta över på Gotland. I flertalet mätningar och jämförelser hamnar vi mycket högt när vi mäter tillgänglighet, kvalitet och förtroende för vården. Vi fortsätter hamna i topp gällande vårdgarantin i flertalet verksamheter och gotlänningarna bedömer i undersökningar att man har tillgång till den vård man behöver och att den ges inom rimlig tid. Glädjande är att förtroendet för primärvården och

vårdcentralerna ökat ganska kraftigt i den senaste mätningen. Sannolikt hänger det samman med att vi lyckats rekrytera fler specialister i allmänmedicin vilket gett att andelen personer med fast läkarkontakt ökat från ca 50% år 2022 till ca 65% 2024.

Filip Reinhag (S), ordförande, hälso- och sjukvårdsnämnden

PRG § 8 Rapport regionstyrelsen

En viktig rapport om ekonomin de kommande tio åren har behandlats i regionstyrelsen. Den visar att den mest expansiva delen av regionens verksamhet de kommande tio åren är äldreomsorgen, då antalet som blir 85 plus ökar med drygt 2000 personer fram till 2030.

I rapporten kan man läsa bland annat följande:

Syftet med att ta fram en långsiktig finansiell analys är att få en oberoende och objektiv nulägesbild av de långsiktiga ekonomiska förutsättningarna utifrån de demografiska förutsättningarna. En ändrad befolkningsstruktur innebär en utmaning när det gäller den strategiska lokalförsörjningen. Region Gotland beräknas växa med 0,6 % årligen. Det är huvudsakligen äldreomsorgen som förväntas öka medan förskolan och grundskolan förväntas minska.

Utifrån de antaganden som görs i analysen kommer inte de förväntade intäkterna att räcka för att finansiera full uppräknings utifrån demografi, lön och prisökningar. Gapet mellan intäkter och kostnader år 2032 motsvarar en skattehöjning på 3,59 kr. För att hålla tillbaka kostnadsökningen till en nivå som matchar intäkterna krävs en årlig genomsnittlig effektivisering på 1,62 %.

Den här analysen kommer att användas som planeringsförutsättning för kommande budgetbeslut och andra strategiska vägval. Den kommer också att vara ett mycket bra underlag för den strategiska lokalförsörjningsprocessen.

Översiktsplanen

I januari behandlade regionstyrelsen översiktsplanen, som nu går ut på granskning till alla medborgare på Gotland. Nu kan alla påverka var, hur och vad som ska byggas på Gotlands alla delar. Ett viktigt styrdokument för bebyggelse och utveckling av Gotland. Kartor och förlag finns på regionens hemsida där man kan se vad som är tänkt att kunna bebyggas i DIN hembygd. Kolla och tyck till!

Håkan Ericsson (S), ledamot, regionstyrelsen

PRG § 9 Kulturplanen

Karin Leoson, verksamhetscontroller och Viktoria Norberg, projektledare kultur och fritid, regionstyrelseförvaltningen informerar om kulturplanen 2025-2028.

Kulturplanen är politiskt beslutad av regionfullmäktige och den är förvaltningsövergripande. Den genomförs av Region Gotlands olika verksamheter, regionala kulturinstitutioner och fria aktörer, som av förvaltningar, föreningar, stiftelser, företag och kulturskapare.

Under februari och mars sker dialogmöten med representanter för kulturorganisationer. En enkät kommer i april där alla har möjlighet att tycka till. Efter enkäten bearbetas kulturplanen och går som förslag till regionstyrelsen den 18 juni 2024.

Kulturplanen går därefter på öppen remiss i september. Sedan ska den upp till politiskt beslut i regionfullmäktige den 16 december 2024. I januari 2025 börjar den sedan att gälla.

Kultur- och fritidsavdelningen har olika projekt, som de arbetar med, t ex planeras att gamla Solberga ska bli ungdokumenthus.

PRG § 10 Lägesrapport primärvården

Lena Bäckström, primärvårdschef, hälso- och sjukvårdsförvaltningen, ger en lägesrapport för primärvården. Lena Fagerström, kommunikatör, är även med.

Lena Bäckström har arbetat som primärvårdschef i 2 år och 3 månader.

Samtal kring bordet:

Hur mår primärvården på Gotland? Den mår relativt bra. I primärvården ingår vårdcentraler, rehab, all hemsjukvård, alla särskilda boenden (SÄBO), syncentral, habilitering för vuxna och barn, 1177, tolkcentralen, resurscenter, dietister och logoped. Primärvården är första linjens sjukvård och ska släppa patient vidare.

Primärvården har nära samarbete med socialförvaltningen.

Vårdplanering (SIP), fungerar det bra? Tidigare var det 2 st som arbetade med vårdplanering och båda gick i pension i december 2023. Så nu finns det ny riktlinje och nya rutiner.

Korttidsenheten och hemtjänsten samarbetar. Det har upphandlats en ny kommunikationsplattform, som förhoppningsvis ska vara i drift i slutet på 2024.

Riktlinje för fasta vårdkontakter är tagen för två veckor sedan. Ny rutin ska tas fram.

Njurenheten har 300 st patienter listade.

Specialinriktade läkare med kompetens för inkontinens, hjärta, diabetes och högt blodtryck? Det är bra om läkare har viss kunskap om allt.

Egenremisser, är det att gå förbi primärvården? Ja.

AI, använder primärvården det? Finns delvis i primärvården och det finns ett visst motstånd till AI.

Hälso- och sjukvårdsnämnden pratar mycket om lokaler för vårdcentraler. Dagens lokaler inte är anpassade, utan gamla och slitna. En förstudie görs för Korpen, som kommer att behöva byggas om. Alla vårdcentraler ska ses över. En ny vårdcentral planeras, vart ska den ligga? En förstudie för flödet i vårdprocessen ska göras.

Förebyggande arbete - vårdcentralen Visby norr ville ha ett samarbete med pensionärsorganisationerna, det blev inte av eftersom den dåvarande chefen slutade. Hur ser ni på det? Befolkningsinriktade uppdraget arbetar man med.

Vi är intresserade av att ha ett samarbete. Det är bara svårt med vilken vårdcentral det ska samordnas med.

Akutmottagningen vänder sig turister direkt till, fast det under sommaren är turistmottagning på vårdcentralerna Visby söder, Slite och Hemse. De ska vända sig till närmaste vårdcentral.

Visby lasarett är akutsjukhus dygnet runt.

Hyrläkare - nytt hyrläkaravtal från och med 1 mars 2024, gäller över hela landet. Mer uppstramning med hur många hyrläkare som det ska vara på varje vårdcentral.

Lena Bäckström avslutar med att tacka för att de fick komma och kommer gärna tillbaka en annan gång.

PRG § 11   Digitalt utanförskap

Birgitta Nylund och Britt Ohlsson har blivit inbjudna till Digitalt utanförskap och delger pensionärsrådet en rapport därifrån.

Britt och Birgitta kunde inte delta vid tillfället, däremot var en annan ledamot med. Det gick att delta digitalt. Det var ett förmöte inför kartläggning av digitalt utanförskap, som Region Gotland håller i.

Både Birgitta och Britt blev uppringda vid ett senare tillfälle och blev då intervjuade.

PRG § 12   Rapport från besök Greta Arwidsson Gata

Ingegerd Hörsne och Birgitta Nylund besökte trygghetsboendet på Greta Arwidsson gata den 1 februari 2024. De ger pensionärsrådet en rapport från sitt besök där.

De träffade ca 30 st av de boende tillsammans med värdinnan i samlingslokalen. De boenden vill berätta vad som är bra med boendet, men också vad man behöver tänka på när man bygger fler trygghetsboenden. Enligt Holmströmsgruppen är det här inte ett trygghetsboende, utan en 70+ boende.

Alla trivs i det stora hela, men saknar att ha en bra kontakt med fastighetsägaren.

Det är Magnolia och Holmströmsgruppen som är fastighetsägare. Fastighetsskötsel köps som tjänst av Riksbyggen. Holmströmsgruppen har avtal med Region Gotland om värdinna och gemensamhetslokal. Vårdinnetjänsten köps av Veteranpoolen.

Flera av de boenden upplever att det är rörigt. Att det är omöjligt att få till ett samråd för att få till förbättringar i och runt huset, t ex uteplats och cykelställ. Det här gör att värdinnan känner att hon står mitt emellan, då det lätt blir en dålig stämning om någon gör fel eller när någon tar tag och gör saker.

PRG § 13   **Övriga frågor**

Birgitta Nylund föreslår att gemensamt gå vidare med en ny bygdegårdsturné inför hösten 2024.

PRG § 14   **Mötet avslutas**

Ordförande tackar de närvarande för deltagandet och förklarar dagens möte avslutat.

Nästa möte 2024-05-22